

IRAKASKUNTZA-GIDA

2019/20

Ikastegia

135 - Hezkuntza eta Kirol Fakultatea. Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzi

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GDEPOR10 - Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako Gradua

Ikastaroa

1. maila

IRAKASGAIA

25786 - Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Historia

ECTS kredituak:

6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Irakasgaiak ikasleari jarduera fisikoak praktika sozialaren eremu bezala aurkezten dizkio, bere egungo konfigurazio eragiten duten prozesu historikoen ezagutzatik abiatuz. Aro gaurkideko mendebaldeko Europan zentratzen da. Lagungarria da ikasleek uler eta balora ditzaten jarduera fisikoen dibertsitate eta eboluzioa, garaian garaiko gizarte aldaketa orokorrekin lotuz. Gainera lagundu egiten die ere eboluzio hori publiko ezberdinei, adituei zein aditu ez direnei, azaltzeko gaitasuna garatzen.

Irakasgaia ikasketa planaren M01 "Giza motrizitatearen portaera eta gizarte oinarriak" moduluaren osagaia da. Gizarte eta Legedia zientzien adarraren oinarrizko irakasgaia da, eta bereziki lotuta dago modulo bereko Jarduera fisikoen Soziologia eta Jarduera Fisikoen Hezkuntza irakasgaiekin.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN BERARIAZKO GAITASUNAK (JORRATU ETA EBALUATZEN DIRA):

CE1.Jarduera fisikoen eremuaren garapena gauzatu duten prozesu historiko nagusiak identifikatu eta ulertzea, gizartearen aldaketa orokorrekin duten erlazioaren bitartez azalduz.

CE3. Informazioa eskuratu, ulertu eta elaboratu, jarduera fisikoei buruzko prozesu historikoak publiko aditu eta ez adituari ezagutzera emateko, testu prozesazailez idatziko txosten akademikoen eta irudi eta ikusentzunezko euskarrien bitartez.

ZEHARKAKO GAITASUNAK

G017 - Jarduera fisikoaren eta kirolaren arloko literatura zientifikoa ulertzea, bertako hizkuntzetan eta zientziaren eta teknologiaren esparruan erabiltzen diren beste hizkuntza batzuetan.

G018 - Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak (IKT) JFKZren esparruan aplikatzen jakitea.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK:

- Ikaslea jarduera fisikoak historikoki baldintzatzen dituzten eragileak identifikatu eta analizatzeko gai izango da. Era berean, eragile horien garrantzia erlatiboa bereizteko gai izango da. Hori guztia diziplinean eragina duten ikuskera teoriko ezberdinetatik.

- Ikaslea eragileek jarduera fisikoak historikoki nola baldintzatzen dituzten ahoz eta idatziz azaltzeko gai izango da, lanak egiten, ahozko aurkezpenak egiten eta azalpen-, argudio- edo analisi- galderei erantzuten. Lan, aurkezpen eta erantzun horiek guztiak informazio egokian oinarritu behar dira, zehaztasun maila egokia izan behar dute, kontzeptu-argitasuna, egituraketa eta ordena islatu behar dute, arguditazeko eta sintesiak egiteko gaitasuna eta edukiak testuinguru historikoan jartzeko gaitasuna demostratu behar dute, eta formato zaindua izan behar dute (itxura, irakurgarritasuna, ortografia, aipu eta erreferentzia sistema...)

- Ikaslea gai izango da jarduera fisikoen eta praktiken historiari buruzko informazioa bilatzeko eta kudeatzeko, jarduerai buruz dituen ezagupen teorikoekin erkatuz.

- Ikaslea jarduera fisikoen historiaren ikuspegiren bati buruzko sakontze-lan bat egiteko gai izango da.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

0. Sarrera: Irakasgaiaren gaitasun eta helburuak.

1. Historiaren kontzeptua. Jarduera fisikoen historia tradizionala eta kritikoa. Jarduera fisikoa eta gizarte-praktika.

2. Jarduera fisiko modernoaren garapena Europan, Espainian eta Euskal Herrian.

2.1. Kirol joko tradizionaletik kirol modernora. Kirolaren garapena Ingalaterran. Jarduera fisikoak Europan, Espainian eta Euskal Herrian XIX. mendean.

2.2. Kirol kulturaren sarrera eta finkapena Europan, Espainian eta Euskal Herrian.

2.3. Jarduera fisiko-deportiboen garapena eta masa gizartea (1914-1940)

2.4. Kirol eredu bigarren Mundu Gerraren ostean. Jarduera fisikoak Espainian eta Euskal Herrian gerraostetik

- ekonomiaren garapeneraren aldira arte (1939-1960)
- 2.5. Jarduera fisikoak garapen ekonomikoaren aldian. Jarduera fisiko eta deportiboak Espainian eta Euskal Herrian grapen ekonomikoaren alditik frankismoaren bukaera arte (1960-1975)
- 2.6. Kaliforniako jarduera fisikoen eredia eta kirol aisialdiaren hedapena. Jarduera fisikoak Espainian eta Euskal Herrian frankismoaren amaieratik Bartzelonako Joko Olinpikoetara.
- 2.7. Egungo joerak: kirolaren globalizazio eta merkaturatzea.
3. Heziketa fisikoaren historia.
- 3.1. Heziketa fisiko modernoaren sorrera.
- 3.2. Gimnastika nazionalistak XIX. mendearen lehen erdialdean.
- 3.3. Eskola eta gimnastika. Gimnastika analitikoen hedapena eta gimnasio burgesen hedapena (XIX. mendearen bigarren erdia)
- 3.4. Heziketa fisikoaren dibertsifikazioa
- 3.4.1. Esperimentalismo fisiologikoa. Entrenamenduaren eredia.
- 3.4.2. Kirola eta jokoa, gimnastikaren disziplinarismoaren aurrez aurre.
- 3.4.3. Eskolaren modernizazioa: eskolako higienetik heziketa integralera.
- 3.4.4. Naturalismoa: gimnasia naturala, eskultismoa, eskolako koloniak.
- 3.4.5. Heziketa fisikoa erregimen erregimen totalitarioetan.
- 3.5. Heziketa fisikoaren korrontekak XX. mendeko bigarren erdian.
- 3.6. Hezikera fisikoaren gaur egungo joerak.

Gai praktikoak:

4. Bibliografia bilaketa. Informazioaren kudeaketa, irakurketa eta erabilera lan akademikoak egiteko. Erreferentzia bibliografikoen kudeaketa Refworks-ekin.
5. Agiri akademikoen betebeharrak formalak eta testu prozesadoreen bitartez idaztea. Aipuen eta erreferentzia atalaren elaborazioa APA arauen arabera.
6. Jarduera fisikoen historiaren inguruko gai garrantzitsuak aditua den publikoari eta ez denari azaldu eta balioraztea, horretarako testu, irudi eta ikus-entzunezko materialak sortuz.

METODOLOGIA

- A- Heziketa fisiko modernoaren garapenari buruzko gaiak klasean azaldu eta landuko dira, metodologia kooperatibo ezformalaren bitartez. Ikasleek azalpenak jaso, materialak aztertu eta galderei erantzungo diete. Autoebaluazioa eta pareen arteko ebaluazioa formatiboa erabiliko da, gaiei buruzko galderei erantzuteko edo testu edo irudien iruzkin historikoak egiteko. Hala ere, kalifikazioari begira, ikasitakoaren ebaluazioa proba idatzien bitartez egingo da, galdera laburrei, azalpen-galderei edo klasean landutako galderei, testu edo irudiak komentatzeko eskakizunei edo antzerakoei erantzunez.
- B- Ikasleek talde txikietan banatuko dira eta Euskal Herriko jarduera fisikoen historiari buruzko proiektu bat egingo dute, jarduera fisikoek aldaketa sozialekin duten harremana nabarmenduz. Lana Proiektuen Oinarritutako Irakaskuntza Kolaboratiboan (IKD-PBL) oinarrituko da.
- C- Gai praktikoak, metodologiari buruzkoak, informatika gelako saioetan landuko dira, azalpen eta ariketen bitartez, eta proiektuaren bitartez zein proba idatzien bitartez ebaluatuko dira. Proiektuan erabiliko dira eta haien bitartez landuko da IKT-en erabileraren inguruko konpetentzia (G018)
- D- Ikuspuntu historiografikoari, kiroltzeari, kirol modernoaren garapenari eta kirolaren Espainiako eboluzioari buruzko gaiak agiriaren analisiaren bitartez landuko dira, eta proiektuaren zein proba idatzien bitartez ebaluatuko dira. roietuan erabiliko dira eta haien bitartez landuko da irakurketa zientifikoaren inguruko konpetentzia (G017)

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	45		10		5				
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	67,5		15		7,5				

- Legenda:**

M: Magistrala
GL: Laborategiko p.
TA: Tailerra

S: Mintegia
GO: Ordenagailuko p.
TI: Tailer Ind.

GA: Gelako p.
GCL: P. klinikoak
GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Garatu beharreko proba idatzia % 50
- Talde lanak (arazoen ebazpenak, proiektuen diseinuak) % 40
- Lanen, irakurketen... aurkezpena % 10

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ebaluazioa eta ikasketen ohiko printzipio etikoen urratzea eginez gero, kalifikazioa ZERO izango da (SUSPENTSOA).

EBALUAZIO JARRAITUAREN SISTEMA.

- Euskal Herriko Jarduera fisikoen historiari buruz lankidetzan oinarritutako talde-egitasmoa (IKD-PBL) gauzatzea: entregagaiak (%10), azken txostena (%30), azken aurkezpena (%10, nota honen zati bat ikaskideen arteko elkar-ebaluaziotik etor daiteke).

Denetara, beraz lanaren balioa notaren %50a da (entregagaiak %10, txostena %30, aurkezpena %10).

- IKT-en erabilera eta aipu-erreferentzien sistemaren erabilera: ordenagailuko zein paparezko ariketak eta galdera laburrak (%10)

- Kiroltzeari, Kirol modernoaren historiari eta Espainiako eta Euskal Herriko kirolaren garapenari buruzko proba idatzia(k) (%20)

- Heziketa fisiko modernoaren historiari buruzko proba idatzia(k)(%20)

Denetara, beraz, azterketek notaren %50a balio dute (%10 + %20 + %20)

Oharrak:

1. Proba eta entregagai guztiak dira derrigorrezkoak.

2. Gutxieneko notak: Proiektuaren nota orokorrean zein azterketen batzazbeste haztatuan, bietan gutxienez 5 puntu lortu beharko dira. Bestela irakasgaiaren nota gehienez 4,9 izango da.

3. Azterketetan galdera edo zati bakoitzean gutxienez 3 puntu atera behar dira, hamarren gainean. Ez badira lortzen, azterketaren gehienezko nota 4,9 puntukoa izango da, eta azterketa ez gainditua kontsideratuko da. Ondorioz, irakasgaiaren nota gehienez 4,9 izango da.

4. Ebaluazio jarria hautatzen duten ikasleak ezingo dira azken azterketara aurkeztu, ez badiote ebaluazio jarraiari uko egiten epe barruan eta idatziz.

Proba idatzia eta proiektuaren azken aurkezpena irakaskuntza-aldian egiteko asmoa badago ere, baliteke azken proba edo aurkezpena azterketa garaian egin behar izatea. Proben datak aldeztatik argitaratuko dira irakasgaiaren gela birtualean.

G017 zeharkako gaitasuna (literatura zientifikoaren irakurketa) proiektuaren eta erreferentzia eta aipuen proba baten bitartez ebaluatuko da, eta, ikasle guztiek eta bakoitzak lortu dutenentz konprobatzeko, neurtuko da ere garatu beharreko proba idatziaren bitartez.

G018 zeharkako gaitasuna lankidetzan oinarritutako egitasmoaren bitartez eta proba baten bidez ebaluatuko da, Informazio eta Komunikazio Tekniken erabilera neurtuz.

Ebaluazio jarraituari uko egitea:

Ikasleak ebaluazio jarraituari uko egiten diola jasotzen duen idatzi bat aurkeztu beharko dio irakasgaiaren ardura duen irakasleari eta, horretarako, bederatzi aste epea izango du, ikastegiko eskola egutegiaren arabera lauhilekoa hasten denetik kontatzen hasita (data zehatza irakasgaiaren gela birtualean argitaratuko da). Bestela, ezingo du azken ebaluazio sistema erabili.

AZKEN EBALUAZIOAREN SISTEMA:

Lehendabiziko bederatzi asteetan ebaluazio jarraituari uko egiten diotenek azken proba bat egin behar dute, irakasgaiaren ehuneko ehunez ebaluatua izateko.

Proba edukien ezagutza eta ulermenean zein irakasgaiaren gaitasunetan oinarrituko da. Proba test moduko galderez,

galdera laburrez, azalpen- eta argudio-galderez, testu edo irudien iruzkintzeko eskakizunez eta proba praktikoez osatuta izan daiteke, ebaluazio jarraitua jarraitu duten ikasleek landutako ezagutzak eta gaitasun berberak ebaluatu ahal izateko. Azterketa proba ezbedinek osa dezakete, eta baliteke probaren zati bat ordenagailu gelan egin behar izatea, ariketa praktiko bezala. Proba luzea izango denez, saioen ordutegia argitaratuko da.

Azterketan, eduki praktikoen artean, egitasmoaren edozein zatia azaltzea eskatu daiteke. Hori dela eta, ikasle hauei gomendatzen zaie ebaluazio sistema jarraituan eskatzen den proiektuaren antzekoren bat prestatzea. Edozein kasuan, proiektu originala izan behar da, ikasleak berak prestatua.

DEIALDIARI UKO EGITEA:

1. Deialdiari uko egiten dioten ikasleek «aurkezteke» kalifikazioa jasoko dute.
2. Ebaluazio jarraiari garaiz eta idatziz uko ez dioten ikasleek deialdiari uko egiteko, idatziz adierazi beharko dio irakasleari irakasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino lehen. Kasu honetan ez zaizkie gordeko ezohiko deialdirako gainditutako proben edo lanen notak.
3. Ebaluazio jarrairai uko egin dioten ikasleen kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko proba ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

EZOHICO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ebaluazioa eta ikasketen ohiko printzipio etikoen urratzea eginez gero, kalifikazioa ZERO izango da (SUSPENTSOA).

Ikasturte honetako ohiko deialdian ebaluazio jarraitua egin duten ikasleek bost punturekin (hamarren gainean) gainditu dituzten proben, entregagaien, txostenen, eta abarren notak mantendu ahal izango dituzte.

Ebaluazio jarraitua egin ez duten ikasleek ohiko deialdirako zehaztu den azken ebaluazio sistema bera izango dute. Galdera bakoitzean gutxienez 3 puntu atera behar dira, hamarren gainean, eta probaren zati praktikokoan zein zati teorikoan -lanaren ordezkioan-, bakoitzea 5 puntu lortu behar dira, hamarren gainean, bestela gehieneko nota 4,9 izango da).

DEIALDIARI UKO EGITEA:

1. Deialdiari uko egiten dioten ikasleek «aurkezteke» kalifikazioa jasoko dute. eskaria. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko zaio irakasgaiaren ardura duen irakasleari.
2. Azterketa egun ofizialean egin beharreko proba ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgaiaren Moodle gelan agertuko dira.

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

- Almeida, Antonio S. (2004). Historia social, educación y deporte. Lecturas sobre el origen del deporte contemporáneo. (1. arg.) Universidad de las Palmas de Gran Canaria.
- Ayerbe, Enrique. (Ed.). (2001). Deportes y juegos populares vascos: cultura física, juego y desafío. Lasarte-Oria: Ostoa.
- Ayerbe, Enrique. (Ed.). (2001). El mundo del deporte: competición, salud y espectáculo. Lasarte-Oria: Ostoa.
- El deporte de masas (1770-1993): Una aproximación histórica a la educación física y el deporte en España. Valencia, España: Ayuntamiento de Valencia.
- Caspistegui, Fco. Javier, eta Leoné, Santiago. (2010). Cien años de relación entre los navarros y el deporte (1901-2001). Iruñea: Eunsa.
- Díaz, Jose Antonio. (2008). Euskal kirolaren eta selekzioen historia = Historia del deporte y las selecciones vascas. 2 ale. Durango: Euskal Kirol Federazioen Batasuna = Unión de Federaciones Deportivas Vascas.
- During, Bertrand. (1993). La crisis de las pedagogías corporales. Málaga: Unisport.
- García, Jorge. (2015). El origen del deporte femenino en España. Salamanca: Egilek argitaratua.
- Iglesias, Julio César. (1991-1993). El deporte en España (3 vol). Barcelona: Lunwerg.
- Mandell, Richard D. (1988) Historia cultural de deporte. Barcelona: Bellaterra.
- Parlebas, Pierre. (1998). Elementos de sociología del deporte. Málaga: Unisport.
- Pastor, Jose Luis. (1997). La Educación Física en España: fuentes y bibliografía básica (1883-1961). Guadalajara: Universidad de Alcalá.
- Pastor, Jose Luis. (1997). El espacio profesional de la Educación Física en España: génesis y formación (1883-1961). Guadalajara: Universidad de Alcalá.
- Pastor, Jose Luis. (2000). Definición y desarrollo del espacio profesional de la Educación Física en España (1961-1990). Guadalajara: Universidad de Alcalá.
- Manual de publicaciones de la American Psychological Association (2013) [3ª ed. traducida de la 6ª en inglés] Mexiko: El Manual Moderno.
- Pujadas, Xabier. (Coord) (2011). Atletas y ciudadanos. Historia social del deporte en España 1870-2010. Madrid: Alianza.

Rivero, Antonio. (2003). Deporte y Modernización: La actividad física como elemento de transformación social y cultural en España, 1910-1936. Madrid: Comunidad de Madrid.

Rodríguez, Juan. (2000). Historia del deporte. Barcelona: Inde.

Salvador, Jose Luis.(2004). El deporte en Occidente. Historia, cultura y política. Madrid: Cátedra.

Sentamans, Tatiana. (2010). Amazonas mecánicas: engranajes visuales, políticos y culturales. Madrid: Ministerio de Cultura - Secretaría General Técnica.

Vázquez, Benilde. (1989). La educación física en la educación básica. Madrid: Gymnos.

Zagalaz, Mª Luisa. (2001). Corrientes y tendencias de la educación física. Barcelona: Inde.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Collinet, Cécille. (2000). Les grands courants d’éducation physique en France. París: Presses Universitaires de France.

Defrance, Jacques. (1987). L’excellence corporelle: La formation des activités physiques modernes. 1770-1914. Rennes (France): Presses Universitaires de Rennes & Revue S.T.A.P.S.

Gleyse, Jacques. (1995). Archéologie de l’éducation physique au XXe siècle en France. Paris: Presses Universitaires de France.

Guttmann, Allen. (1978). From ritual to record: the nature of modern sports. New York NY: Columbia University Press.

Rauch, André. (1983) Le souci du corps. Histoire de l’hygiène en éducation physique. París (Francia): PUF.

Zoro, Jean. (2002). Images de 150 ans d’E.P.S. Association des Enseignants d’EPS.

Aldizkariak

Apunts Educación Física y Deportes.

E.P.S (Éducation Physique et Sports)

Journal of Sport History

Journal of the Phylosophy of Sport.

Lecturas: Educación Física y Deportes (<http://www.efdeportes.com/>)

Materiales para la Historia del Deporte (https://www.upo.es/revistas/index.php/materiales_historia_deporte)

Perspectivas de la Actividad Física y el Deporte

Quel Corps?

The International Journal of the History of Sport

Interneteko helbide interesgarriak

Se presentarán en el curso eGela de la asignatura.

OHARRAK